

บทที่ 3 วิธีดำเนินการ

ในบทนี้คณะผู้วิจัยได้เสนอวิธีดำเนินการ ซึ่งจะกล่าวถึง องค์ประกอบการศึกษาวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ซึ่ง ได้แก่โรงเรียน จุฬารัตนราชวิทยาลัย พิษณุโลก โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี และโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม ตามลำดับ โดยมีครูผู้สอนจำนวน 429 คน นักเรียนจำนวน 7,721 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 7,721 คน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวน ครูผู้สอน (คน)	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวน ผู้ปกครองนักเรียน (คน)
จุฬารัตนราชวิทยาลัย พิษณุโลก	83	1,099	1,099
เฉลิมขวัญสตรี	179	3,327	3,327
พิษณุโลกพิทยาคม	167	3,295	3,295
รวมทั้งหมด	429	7,721	7,721

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็น ครูผู้สอน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ซึ่งได้แก่โรงเรียน จุฬารัตนราชวิทยาลัย พิษณุโลก โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี และโรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม ตามลำดับ โดยเทียบขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie R.V and Morgan D.W, 1970, p.608) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนจำนวน 203 คน นักเรียนจำนวน 367 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 367 คน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวน ครูผู้สอน (คน)	จำนวน นักเรียน (คน)	จำนวน ผู้ปกครองนักเรียน (คน)
จุฬารัตนราชวิทยาลัย พิษณุโลก	39	52	52
เฉลิมขวัญสตรี	85	158	158
พิษณุโลกพิทยาคม	79	157	157
รวมทั้งหมด	203	367	367

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยประเมินการบริหารงานวิชาการตามขอบเขตงาน 8 ด้านได้แก่

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนรู้
- 4) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 5) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 8) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดเป็นคำถามแบบปลายเปิด

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ตามความคิดเห็นของนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ตามความคิดเห็นของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยประเมินการบริหารงานวิชาการตามขอบเขตงาน 5 ด้านได้แก่

- 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนรู้
- 3) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 4) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 5) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุดเป็นคำถามแบบปลายเปิด

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาพิเศษโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง
นักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาพิเศษโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ตามความคิดเห็นของ
ผู้ปกครองนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยประเมินการ
บริหารงานวิชาการตามขอบเขตงาน 4 ด้านได้แก่

- 1) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 2) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิเศษโลก เขต 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูงสุด เป็นคำถามแบบปลายเปิด

3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียน

3.2 กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
แบ่งออกเป็น กรอบแนวคิดเพื่อสร้างข้อคำถาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน 8 ด้านได้แก่ 1) การ
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และการ
เทียบโอนผลการเรียนรู้ 4) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 5) การพัฒนาและ
ใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อ
พัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 8) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และ กรอบ
แนวคิดเพื่อสร้างข้อคำถาม ความคิดเห็นของนักเรียน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้ 2) การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนรู้ 3) การพัฒนาและใช้สื่อและ
เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 5) การส่งเสริมชุมชนให้
มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และกรอบแนวคิดเพื่อสร้างข้อคำถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครอง
นักเรียน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2) การพัฒนาและ

ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

3.3 คณะผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 3 ชุด ให้ครอบคลุมขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

3.4 การหาคุณภาพของเครื่องมือ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างขึ้น

3.4.2. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ
เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
ประกอบไปด้วย

1. รศ.ฉลอง ชาตรูปะชีวิน

รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. ดร.จิตติมา วรณศรี

อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3. ดร.อนุชา กอนพ่วง

อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

โดยพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามตลอดจนภาษาที่ใช้
และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ภาคผนวก ข)

3.5. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไป
ทดลองใช้ (try out) กับครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอื่นที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 90 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น

3.6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับ มาหาค่าความเชื่อมั่น
ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1971,
p.160) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละชุดดังนี้

แบบสอบถามชุดที่ 1 ค่าความเชื่อมั่น 0.97

แบบสอบถามชุดที่ 2 ค่าความเชื่อมั่น 0.91

แบบสอบถามชุดที่ 3 ค่าความเชื่อมั่น 0.97

3.7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอ
ความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขอบหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อแนะนำคณะผู้วิจัยในการติดต่อหน่วยงานที่เก็บข้อมูล สำหรับทดสอบใช้เครื่องมือ

4.2 นำแบบสอบถามที่ได้ใส่รหัสกำกับแล้วส่งไปยังผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งด้วยตนเอง และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยนำข้อมูลทั้ง 937 ฉบับ ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ชุด มาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ โดยวิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และใช้ค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบ ความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลการประเมิน สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ตามความคิดเห็นของครู นักเรียนและผู้ปกครอง นักเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ทำการวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหา ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation) โดยส่วนรวมและรายข้อ นำเสนอข้อมูลในรูปตาราง ประกอบความเรียง โดยมีกร แปลผลค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ดังนี้ (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2538, หน้า 164)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

1.00 – .50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ ให้มีคุณภาพของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก รวบรวมข้อมูลโดยวิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และใช้ค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยคำนวณสถิติค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)